

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně Z. o. o. s. s. h. B. a Š. (označovaná též jako „Z. o. evid. č. X O. s. s. o. o.“), zastoupené Mgr. Kamilem Andreem, advokátem v Olomouci, Ostružnická 7, proti žalovaným 1) Národnímu památkovému ústavu, Praha 1, Valdštejnské náměstí 3, a 2) Ministerstvu kultury, Praha 1, Maltézské náměstí 1, v řízení o žalobě proti fiktivním rozhodnutím 1) žalovaného ve věci žádosti žalobkyně o informaci ze dne 7. 1. 2005 a 2) žalovaného ve věci odvolání žalobkyně ze dne 28. 1. 2005 proti rozhodnutí 1) žalovaného, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2005, čj. 11 Ca 76/2005-46,

t a k t o :

- I. V řízení se pokračuje.**
- II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2005, čj. 11 Ca 76/2005-46, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou ze dne 21. 3. 2005 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení fiktivního negativního rozhodnutí 1) žalovaného, kterým zamítl žádost žalobkyně o informaci ze dne 7. 1. 2005, a fiktivního rozhodnutí 2) žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobkyně ze dne 28. 1. 2005 proti prvně jmenovanému rozhodnutí.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 9. 2005, čj. 11 Ca 76/2005-46, žalobu odmítl, dále nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků, zamítl její žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Usnesení odůvodnil tím, že přes výzvu i vlastní šetření soudu nebylo prokázáno oprávnění PhDr. H. V. P., která předmětnou žalobu a návrhy podala, za stěžovatelku jednat.

Žalobkyně (stěžovatelka) brojila proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížností. Namítla, že jí přes její žádosti městský soud odmítl ustanovit zástupce a znemožnil jí tak doložit požadované skutečnosti nezpochybnitelným způsobem a formou. Stěžovatelka nesouhlasila s postupem městského soudu, který vyzýval prvního žalovaného

k předložení nelegálně získaných kopií interních materiálů stěžovatelky, aniž by se zabýval otázkou jejich pravosti. Stěžovatelka poukázala na skutečnost, že jí první žalovaný dne 21. 6. 2004 násilně zabavil veškeré materiály, když vyměnil zámek u její kanceláře. Městský soud bez uvedení relevantního důvodu také odmítl čestné prohlášení předsedkyně stěžovatelky PhDr. H. V. P., aniž uvedl, v čem spatřuje jeho nedostatečnost či nedůvěryhodnost osoby předsedkyně. Stěžovatelka rovněž namítla, že ustanovený zástupce mohl pomoci s formulací čestného prohlášení Z. B., aby nebylo z formálních důvodů odmítnuto. Dále zdůraznila, že se řídila vyjádřením místopředsedy městského soudu ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle kterého by postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně stěžovatelky. Stěžovatelka doplnila, že Z. B. je členem výboru stěžovatelky a je plně orientován v časové posloupnosti změn na předsednickém postu, takže by svým čestným prohlášením neosvědčoval skutečnosti, které by nebyly aktuální. Stěžovatelka dále namítla podjatost soudců městského soudu JUDr. Hany Veberové, Mgr. Marka Bedřicha a Mgr. Davida Hipšra s tím, že z neznámých důvodů považovali stěžovatelku, PhDr. H. V. P. a Z. B. za osoby nečestné a stranily prvnímu žalovanému. Stěžovatelka zdůraznila, že zpochybnit předsednictví PhDr. H. V. P. by mohlo pouze nesouhlasné stanovisko některého z členů stěžovatelky, nikoliv však nedůvodné námitky prvního žalovaného. Ten nemůže nijak zasahovat do činnosti stěžovatelky a vyjadřovat se k jejímu vnitřnímu uspořádání či volbě jejího orgánu. Stěžovatelka uzavřela, že postupem městského soudu došlo k porušení ústavně zaručeného práva stěžovatelky domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a práva na soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Městský soud nesprávně vyložil § 33 odst. 4 s. ř. s. a neodůvodněně odmítl stěžovatelkou navržené důkazy k prokázání jí tvrzených skutečností. Odmítnutím žaloby pak bylo omezeno ústavní právo stěžovatelky podle čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. V podání ze dne 14. 7. 2006 dále stěžovatelka mj. tvrdí, že ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, představuje neodůvodněné porušení rovnosti občanů před zákonem a diskriminaci z hlediska vzdělání, a navrhuje, aby soud předložil věc podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení § 105 odst. 2 s. ř. s. V doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 9. 2006 stěžovatelka uvedla, že uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

První žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že relevantní listiny vztahující se ke stěžovatelce získal legálně od ní samotné a z jeho strany proto nemohlo dojít k protiprávnímu postupu. Dále první žalovaný uvedl, že se ztotožňuje s právním názorem městského soudu a dodal, že není důvod pro vyloučení jmenovaných soudců městského soudu.

Druhý žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti uvážil, vázán jejím rozsahem i důvody (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) takto:

Předem dalšího odůvodnění Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzované věci vycházel ze závěrů rozšířeného senátu ve skutkově i právně obdobné věci, vedené u Nejvyššího soudu pod sp. zn. 1 As 38/2006.

Stěžovatelka namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jiné ostatně nepřipadají v úvahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že v řízení u městského soudu rozhodovali vyloučení soudci, kteří z neznámých důvodů považovali stěžovatelku, PhDr. H. V. P. a Z. B., za osoby nečestné a stranily prvnímu žalovanému. Nejvyšší správní soud posoudil tuto námitku jako námitku podjatosti soudců, kteří ve věci rozhodovali.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

Skutečnosti, ve kterých stěžovatelka spatřuje podjatost soudců městského soudu, vyplývají z odůvodnění napadeného rozhodnutí, které bylo stěžovatelce doručeno dne 29. 9. 2005. V tomto okamžiku se stěžovatelka dozvěděla o možné podjatosti soudců, proto je tento den určujícím pro počátek běhu zákonné lhůty pro vznesení námitky podjatosti. Tato lhůta počala plynout dne následujícího a skončila dne 7. 10. 2005. Stěžovatelka uplatnila námitku podjatosti až v kasační stížnosti, kterou podala u městského soudu osobně dne 12. 10. 2005, tj. po uplynutí lhůty pro vznesení námitky podjatosti. K uvedené námitce proto Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout.

Nad rámec uvedeného považuje Nejvyšší správní soud za vhodné poukázat na to, že z § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že důvodem pro vyloučení soudce není jeho právní názor vyjádřený v rozhodnutí o projednávané věci, a to ani tehdy, když jej Nejvyšší správní soud později shledá nesprávným. Podobný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 18. 6. 2003, čj. Nao 25/2003-47, č. 283/2004 Sb. NSS, podle něž *důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nejsou podle § 8 odst. 1 s. ř. s. okolnosti spočívající v postupu soudu podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s., který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že žaloba zjevně nemůže být úspěšná, a to ani v případě, že by takové rozhodnutí nebylo věcně správné.* Námitku stěžovatelky, že soudci, kteří v projednávané věci rozhodovali, z neznámých důvodů považovali stěžovatelku, PhDr. H. V. P. a Z. B. za osoby nečestné a stranily prvnímu žalovanému, pokládá Nejvyšší správní soud především za vyjádření nesouhlasu stěžovatelky s právním názorem městského soudu, podle kterého stěžovatelka předloženými dokumenty neprokázala, že PhDr. H. V. P. je oprávněna za stěžovatelku jednat. Uvedenou námitku by proto ani v případě jejího včasného uplatnění Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou, neboť tvrzené skutečnosti nejsou důvodem pro vyloučení soudce a stěžovatelka tak žádný relevantní důvod pro vyloučení soudců ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. nepřednesla.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval věcnou podstatou kasační námitky, tj. zda PhDr. H. V. P. prokázala své oprávnění jednat za stěžovatelku v řízení o žalobě.

Podle § 33 odst. 4 s. ř. s. za právnickou osobu jedná ten, kdo je k tomu oprávněn podle zvláštního zákona. Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby. Kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění

na výzvu soudu prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat pouze jediná osoba.

Základními dokumenty, které v případě stěžovatelky mohly sloužit k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku, jsou zakladatelský dokument (zápis z ustavující členské schůze) či stanovy, které upravují jednání za stěžovatelku, a zápis z členské schůze, na níž byla PhDr. H. V. P. zvolena předsedkyní stěžovatelky.

Z vyjádření stěžovatelky lze usuzovat, že bez vlastního zavinění nedisponuje výše uvedenými dokumenty, které by mohly bezpečně prokázat oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku.

Nejvyšší správní soud k tomu zdůrazňuje, že prokázání oprávnění jednat za právnickou osobu ve smyslu § 33 odst. 4 s. ř. s. je jednou z podmínek řízení, a proto nemůže být závislé na vůli jiného účastníka řízení, zejména ne na protistraně. V opačném případě by žalovaný mohl zabránit stěžovateli v přístupu k soudu, což představuje v právním státě nepřipustný zásah do práva na soudní ochranu.

Za této situace lze za dostatečné podklady k prokázání uvedené skutečnosti považovat dokumenty, které stěžovatelka před vydáním napadeného usnesení předložila městskému soudu, tzn. čestné prohlášení Z. B. a dopis prvního žalovaného ze dne 12. 5. 2004, ve kterém je PhDr. H. V. P. označena jako předsedkyně stěžovatelky. Zmíněný dopis podporuje tvrzení stěžovatelky, že členská schůze konaná v březnu 2004 zvolila předsedkyní stěžovatelky PhDr. H. V. P. Vzhledem k tomu shledal Nejvyšší správní soud námitku důvodnou.

Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil stěžovateli, která odkazovala na vyjádření místopředsedy městského soudu ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle nějž by k prokázání oprávnění jednat za stěžovatelku postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně. Podobně městský soud v usnesení ze dne 25. 8. 2005, jímž stěžovatelku vyzval k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku, poukázal na možnost prokázat tuto skutečnost výslechem svědků. Nejvyšší správní soud považuje důkaz výslechem svědků, který by městský soud zřejmě akceptoval jako důkaz dostatečně průkazný, za srovnatelně věrohodný s předloženými listinami, které městský soud nepovažoval za dostačující.

Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že žádost o poskytnutí informace ze dne 7. 1. 2005 podepsala za stěžovatelku rovněž PhDr. H. V. P. jako její předsedkyně, stejně jako stížnosti druhému žalovanému ze dne 16. 9. 2004 a ze dne 5. 10. 2004 a druhý žalovaný reagoval mj. odpovědí ze dne 13. 10. 2004, čj. 14378/2004-SOK, aniž zpochybňoval oprávnění PhDr. H. V. P. za stěžovatelku jednat a naopak ji jako předsedkyni stěžovatelky označil. Není tedy pochyb o tom, že první žalovaný s PhDr. H. V. P. jednal jako s předsedkyní stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud nesprávně aplikoval § 33 odst. 4 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení městského soudu zrušil pro nezákonnost všech jeho výroků a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatelka rovněž navrhla předložení věci Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení § 105 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se obdobným návrhem ve své rozhodovací

činnosti již dříve zabýval (usnesení ze dne 28. 4. 2006, čj. 8 As 4/2006–93, www.nssoud.cz) a neshledal jej důvodným. Nejvyšší správní soud neshledal v nyní posuzované věci důvodu, aby se od své předchozí judikatury, na kterou zároveň odkazuje, odchýlil. V tomto směru lze ostatně odkázat i na judikaturu Ústavního soudu (rozhodnutí pléna ze dne 14. 9. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 43/2000, č. 32/2000 Sb. ÚS), v jehož rámci bylo podrobena testu ústavnosti ustanovení § 241 odst. 2 věta druhá o. s. ř., obdobné ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Ústavní soud přitom shledal zákonnou úpravu povinného zastoupení advokátem pro vybrané typy řízení zcela souladnou s ústavním pořádkem České republiky.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze nyní bude, aby rozhodl o návrhu na ustanovení zástupce stěžovatelky pro řízení o žalobě a v tomto řízení dále pokračoval s tím, že oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku v souzené věci bylo dostatečně prokázáno.

V novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze podle § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Samotným závěrem Nejvyšší správní soud uvádí k názvu stěžovatelky, že součástí spisů je zápis z členské schůze stěžovatelky ze dne 15. 8. 2005, kdy byla odsouhlasena změna názvu stěžovatelky. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že do spisů ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 48/2005 a 8 As 49/2005 bylo prvním žalovaným založeno sdělení O. s. s. o. o. (dále jen „Svaz“) ze dne 26. 1. 2007, podle něž předsednictvo Svazu odmítlo provést změnu názvu stěžovatelky v evidenci Svazu, neboť nově navržený název nemá dostatečnou rozlišovací schopnost. Součástí spisu v nyní posuzované věci je i potvrzení Svazu ze dne 27. 10. 2004 o evidenci stěžovatelky a o skutečnosti, že Svaz je evidován Ministerstvem vnitra podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, a že základní organizace mají právní subjektivitu na základě stanov Svazu. Z těchto stanov (dostupné na www.statorg.cmkos.cz) vyplývá, že právní subjektivita základních organizací Svazu je fakticky odvozená od Svazu a základní organizace Svazu jsou přes svoji právní subjektivitu v určitých úkonech Svazem omezeny (srov. např. čl. 4.1, čl. 5.1, nebo čl. 15 stanov Svazu). Svaz přitom mj. eviduje základní organizaci pod určitým názvem (čl. 4.1 a čl. 15.5 stanov Svazu), který musí splňovat požadavky stanov Svazu. Je nepochybné, že při jejich nesplnění nemusí Svaz základní organizaci zaevidovat. Z uvedeného je zřejmé, že jakkoliv stanov Svazu výslovně nehovoří o změně názvu základní organizace, musí být tato změna zaevidována Svazem. Nestane-li se tak, disponuje základní organizace svojí právní subjektivitou v rozsahu původní evidence, tj. pod původním názvem. Nelze přitom dovodit, že by odmítnutím registrace změny názvu zanikla právní subjektivita existující základní organizace. Vystupuje-li proto stěžovatelka pod novým, dosud nezaevidovaným názvem, a je-li takto označena i soudem, představuje tato skutečnost vadu řízení, ovšem vadu řízení odstranitelnou. Tak je tomu v posuzované věci tím spíše, že nevzniklo pochyb o totožnosti subjektu na straně stěžovatelky.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu